

Overweging 14 augustus 2022 door Mirjam Verstraelen

Kent u het TV-Programma van de EO, *Het familiediner*, waarin familie ruzie heeft en familieleden elkaar niet meer willen zien? Bert van Leeuwen probeert de mensen zover te krijgen om over fouten in het verleden heen te stappen en de band te herstellen ... en als dat lukt stapt het familielid uit de auto en komt de familie tot verzoening en eenheid. Hoe kan het conflict zó ver komen, vraag ik me af, dat er een TV-mediator nodig is voor een oplossing?

Dat brengt me bij de evangelielezing van Lucas: we zien een heel andere Jezus dan normaal; níet de verdraagzame, liefdevolle man die anderen tot geloof brengt. Terwijl we meestal verhalen van Hem horen over hoe we in harmonie, zonder ruzie moeten leven, lijkt Jezus nu op te roepen tot verdeeldheid onder familieleden. Waarom doet Hij dat? ...

Hij is ongeduldig, vol vurig verlangen naar de werking van de heilige Geest op aarde. Jezus weet dat er veel verdeeldheid is, en wil met zijn dood - *hij heeft het over een doop ondergaan* - ervoor zorgen dat mensen een radicale keuze gaan maken voor een nieuw leven, dat in het teken van God staat. Die beslissing zal conflicten met zich meebrengen, en moeite en inzet vergen van gelovigen. Wat Hij zegt, moeten we dus symbolisch opvatten: hij zet de familieleden niet letterlijk tegen elkaar op.

Ook in de eerste lezing is er sprake van een conflict. Het zijn de nadagen van het land van Juda, wanneer de Babylonische machthebber al steeds meer invloed krijgt. Er is een legermacht op de been, een krachtmeting tussen twee volkeren is op handen.

De edelen van Jeruzalem zijn bezig een opstand tegen Babylon voor te bereiden. De profeet Jeremia vindt dit onverstandig en zegt: 'Daar komt niks goeds uit voort, er vallen dan alleen maar meer slachtoffers. Geef de stad op!' Jeremia spreekt zonder omhaal de waarheid, die hem gegeven is door God, en dat doet hij terwijl hij kan bedenken dat dit voor hem negatieve gevolgen zal hebben. Al eerder heeft Jeremia namelijk tegen koning Sedekia gezegd dat die aan de koning van Babel zal worden uitgeleverd. Dat werd hem niet in dank afgenomen en Jeremia werd gevangen gezet.

Koning Sedekia weet nog steeds niet goed wat hij moet doen in de huidige situatie. Hij laat zich overhalen door de edelen om Jeremia te straffen, omdat die een andere mening is toegedaan. En dus wordt Jeremia in de put gegooid en zou een ellendige hongerdood sterven, als hij niet gered zou worden.

Ik zie een parallel met de situatie in Rusland en Oekraïne. Maandenlang alweer strijden soldaten aan beide zijden. Rusland dat naar gebiedsuitbreiding streeft zet een enorm leger in (veelal jonge soldaten). Oekraïne verdedigt zich met vaak ongetrainde mensen, gewone burgers die vechten om hun land, hun stad, om behoud van hun vrijheid. Dat is hun goed recht, toch?

Hoe zou het zijn, als een vertrouweling van Zelensky zou zeggen: '*Laten we ons overgeven, of een deel van ons land opgeven. Dit leidt tot niks. Oorlog kent alleen maar verliezers.*' Zou hij een onheilsprofeet zijn, een slechte adviseur, en ontslagen worden? Want ongewenst advies, slecht nieuws, dat willen we meestal niet horen. Zelensky heeft meerdere adviseurs ontslagen, waarom weten we niet. Laten we daar niet over oordelen.

Jeremia is ook zo'n adviseur. Hij durft het conflict aan te gaan maar wordt gestraft voor zijn eerlijkheid. Opvallend vind ik het optreden van Ebed-Melek: in het paleis is hij een ambtenaar van Ethiopische afkomst en behoort daarmee tot een minderheid. Ook hij steekt zijn nek uit en haalt de koning over om zijn eerdere besluit ongedaan te maken en Jeremia te bevrijden. Hij komt op voor Jeremia, en daar is lef voor nodig. Koning Sedekia luistert naar Ebed-Melek en herstelt zijn foute beslissing. Hij toont uiteindelijk barmhartigheid. Wat was daar voor nodig? Moed, zelfinzicht, mededogen?

Hoe zit dat met ons? Ook wij hebben te maken met ruzies, onenigheid in ons werk of privéleven. Durven wij een conflict aan te gaan of gaan we het liever uit de weg? Is het verstandig om de lieve vrede te bewaren of is eerlijkheid te allen tijde beter? Kunnen ook wij vergevingsgezind zijn? Een fout toegeven, een conflict open en eerlijk uitpraten? Niet je gelijk halen maar samen komen tot een oplossing, wellicht een compromis sluiten? Wat zou de wereld er beter uitzien, als we allemaal hier goed toe in staat waren.

Op vakantie in Puglia maakte ik in Tarente de foto die u op de voorkant ziet van het boekje. In een armoedige wijk met veel leegstand sprong deze graffiti er voor mij uit: een meisje en jongen van verschillende etnische achtergrond en de tekst '*One love*' tonen een verlangen naar eenheid en liefde.

Jezus en Jeremia zeggen eigenlijk beiden hetzelfde: Soms is een conflict, is kleur bekennen nodig. Ergens voor staan, ergens voor gaan... Jezus geeft aan dat dat kan en ook moet als je een hoger doel nastreeft. Geloof in het goede van de mens, in eenheid en vrede blijven als een paal boven water staan, wanneer we in Gods woord geloven. Wij zullen kennen zoals we gekend zijn.

Moge dit ook ons hogere doel zijn.

Jeremia 38, 4-10

Lucas 12, 49-53